

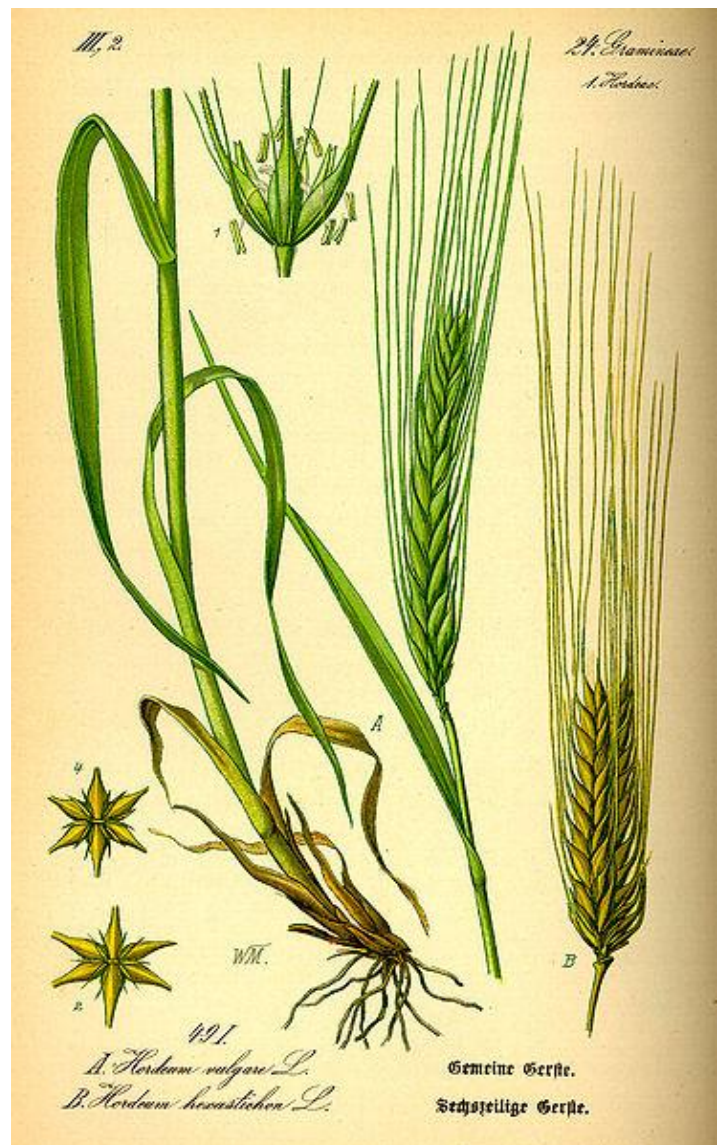
Ječmen setý

Význam

- pro krmné účely
- potravinářství
- farmaceutický průmysl (maltózové sirupy)
- pro výrobu sladu - pěstování sladovnického ječmene je náročnější

Biologické vlastnosti:

- forma: ozimá i jarní
- výška :
 - ozimý 0,8 - 1,2 m
 - jarní 0,4 - 0,8 m
- kořeny: dobře vyvinuté, u jarního jemné
- květenství: osinatý a bezosinatý klas
- Zrno: pluchaté i nahé

Dle typu klasu se dělí:

- a) Víceřadý – krmné odrůdy

b) Dvouřadý – nejčastěji sladovnický

Pěstitelské požadavky:

Nároky na vláhu: Ozimý je méně náročný, jarní je více náročný

Nároky na teplo: ozimý nesnese moc velké mrazy (-12°C), a při působení nepříznivých podmínek vymrzá

Nároky na půdu: Pro sladovnický ječmen jsou nejvhodnější úrodné černozemě, hnědozemě.

Půdní druh - půdy středně těžké, hlinité až písčitohlinité. Ječmen nesnáší kyselou půdní reakci. Půdy by měly být neutrální.

Jarní ječmen mimořádně citlivě reaguje na výkyvy počasí (nerovnoměrné vláhové poměry), na nevhodnou půdní reakci, na utužení půdy, na "zamazání" osiva, nerovnoměrné hnojení apod.

Hlavní oblasti pěstování sladovnického ječmene zahrnují řepařskou, příp. obilnářskou výrobní oblast.

Osevní postup:

nejlepší předplodiny - hnojem hnojené brambory a cukrovka

Vhodné předplodiny pro ozimý ječmen: rané brambory, řepka, luskoviny, píce, zelenina, v praxi nejčastěji po ozimé pšenici, není dobré po jarním ječmeni. Po ječmeni je dobré dát řepku olejku.

Ječmen setý

Vhodné předplodiny pro jarní ječmen: okopaniny, cukrovka, kukuřice, řepa a brambory

Výživa a hnojení:

a) ječmen ozimý

Hnojení N

- Dávka 60-90-120 kg N/ha
- Dávka je dělena:
 - **Základní dávka:** na podzim před setím na slabých půdách a po obilné předplodině max. 30 kg N v amoniakální formě. Jinak se nehnojí.
 - **Regenerační dávka:** 30 – 50 (60) kg N/ha – apl. ledková hnojiva
 - **Produkční dávka** v období sloupkování až metání: dávka 20-40 kg N/ha, apl. ledková f.

Hnojení P a K

Jako pšenice dle zásobenosti P a K, podobné pšenici

b) ječmen jarní

- nejcitlivější ze všech obilnin

Hnojení N

- Dávka 30-80 kg N/ha
- Do 50 kg N/ha – u sladovnických ječmenů

50 – 80 kg N/ha – v horších půdních a klimat. podmínkách a po špatné předplodině

Hnojení dusíkem k jarnímu ječmenu se provádí zpravidla před setím.

U **sladovnického ječmene** se na úrodných stanovištích aplikuje **do 30kgN na ha**, v horších podmínkách a po obilnině 40 – 50kg.

U **jarního ječmene pro krmné účely** se pohybuje dávka 40 – 70kgN na ha. U vyšších dávek se dusíkem hnojí ve dvou aplikacích – **před setím** 30 – 40kg na ha a na **začátku sloupkování** 30kg na ha.

Ječmen setý

Základní zpracování půdy, předseťová příprava půdy:

a) ječmen ozimý

Podmítka, orba – viz. Ozimé - do termínu setí 20 -25. 9.

b) Ječmen jarní

Jako ostatní jařiny

Setí:

a) ječmen ozimý

- *termín: optimální termín setí ozimého ječmene - od 10. do 20. září v bramborářské oblasti a 20. – 30. září v řepářské oblasti*
- *Hloubka: 40 mm – 60 mm*
- *Řádky 10,5 -15 cm*
- *Výsevek činí 4,0 - 4,5mil. klíčivých zrn na ha (140 – 200 kg/ha).*

b) Ječmen jarní

- *Termín: co nejdříve na jaře, obvykle již v březnu podle vlhkosti půdy. Opožděné setí snižuje výnosy zrna*
- *Hloubka setí činí 30 – 50 mm.*
Při setí do mokré půdy dochází k tzv. zamazání osiva. Na zrně se vytvoří blátivý film, který snižuje klíčení a porost je nevyrovnaný.
- *Řádky 10,5 -15 cm.*
- *výsevek je 3,5mil. klíčivých zrn na ha v lepších podmínkách a 5mil. v horších podmínkách - jinak je výsevek 160 -220 kg/ha.*

Pro setí je vhodné používat uznané osivo, které je mořené

Ošetření během vegetace:

a) ječmen ozimý

na podzim:

- *po zasetí vláčení (není-li to přímo součástí setí)*
- *za sucha válení*

Ječmen setý

- herbicidy
- regulátory růstu

na jaře:

- Přiválení, pokud je povytažen mrazem
- Hnojení ledkem
- Převláčení pokud je přehoustlý porost
- Ochrana proti houbovým chorobám a škůdcům.

b) ječmen jarní

na jaře:

- po zasetí vláčení (není-li to přímo součástí setí)
- za sucha válení
- vláčení 3 – 4 týdny po setí lehkými branami (3 – 4 list)
- Ochrana proti houbovým chorobám a škůdcům.

Sklizeň:

a) ječmen ozimý

- jako první obilninu v první polovině července

b) ječmen jarní

- jako přelom července a srpna

- V době zralosti se klas některých odrůd sklání k zemi (háčkuje).
- Sklizeň probíhá v plné zralosti.
- Sladovnický ječmen se skladuje odděleně po odrůdách, příp. podle kvality.

Výnos:

a) ječmen ozimý

- 4,5 – 6,5 t/ha potenciál až 13 t/ha

b) ječmen jarní

- 3 – 5 t/ha potenciál až 10 t/ha